

DE REFORMATIE

WEEKBLAD TOT ONTWIKKELING VAN
HET GEREFORMEERDE LEVEN

DIE OWE JEUGD VERNIEUWT

ALS EENS ARENDS PSALM 103:3

Onder redactie van Prof. Dr F. J. J. Buijendijk, Dr K. Dijk, Prof. Dr V. Hepp, Drs C. Tazelaar en Dr B. Wielenga

Medewerkers: Dr H. A. van Andel, Solo; Drs J. van Andel, 's-Gravenhage; Dr R. E. van Arkel, Utrecht; N. Baas, Amsterdam; Dr Henry Beets, Grand Rapids; Dr Joh. C. Breen, Amsterdam; Drs W. E. Engelkes, Harderwijk; Prof. Dr F. W. Grosheide, Amsterdam; Prof. Dr T. Hoekstra, Kampen; Dr G. Keizer, Tiel; Dr B. A. Knoppers, Amsterdam; Dr J. G. Kunst, Arnhem; Dr G. R. Kuiper, Haarlem; Dr H. W. Laman, Assen; Dr C. Lindeboom, Amsterdam; Dr S. O. Los, 's-Gravenhage; Dr F. C. Meijster, Rotterdam; Dr J. C. de Moor, Utrecht; Dr J. C. Rullmann, Utrecht; Dr K. Schilder, Delft; Dr W. J. A. Schouten, Kampen; Dr J. Thijss, Meppel; Dr D. H. Th. Vollenhoven, 's-Gravenhage; Dr J. de Vries, Tilburg; Dr J. D. Wielenga, Hoofddorp; Mr J. A. de Wilde, 's-Gravenhage.

Adres der Redactie:

Prof. Dr V. HEPP, Van Breestraat 14, Amsterdam.

Drukkers-uitgevers:

OOSTERBAAN & LE COINTRE, Goes
Tel. No. 58 — Postrekening No. 36000.

Abonnement: f1.25 per drie maanden bij vooruitbetaling.

Voor 't Buitenland en Ned.-Indië f9.— per jaar.

Advertentiën: 35 cent per regel.

INHOUD: Concentratie II. — Uit de Schrift: Roepen en slapen (Jona 1:5). — Kerkelijk Leven: Zendingkatheder; Onderzucht vlag. — Uit het Politiek en Sociale Leven: Doelorganisatie? IV. — Kroniek. — Wjsbegeerte: In de school der wjsbegeerte. — Literatuur en Kunst: Frans Nelscher +. — Zending en Evangelisatie: Zendingsovervloed IV (Slot). — Perschoon. — Kerknieuws. — Advert.

CONCENTRATIE.

II.

Wat in de richting van centralisatie ligt, is over het algemeen onder ons niet bemind.

We doen gaarne onze eigen zaken zelf geheel af en laten er een ander zich liefst niet mee bemoeien, dat geldt ook den arbeid in het koninkrijk Gods.

Duidelijk komt dat daarin aan het licht, dat verschillende pogingen, die gedaan zijn om eenige centralisatie te bereiken, vrijwel zijn mislukt.

Men heeft beproefd b.v. het vragen van giften voor de verschillende verenigingen min of meer te centraliseeren. Er moesten een paar collectanten komen in enkele plaatsen van ons land, die konden den omtrek bewerken, nu eens voor dit dan weer voor dat doel.

Maar de menschen waren er niet van gediend. Men wilde den collectant zien van de bepaalde vereniging om met hem over het karakter en den nood van dien bepaalden arbeid te kunnen spreken. Men verkoos niet altijd denzelfden man aan de deur te zien, kreeg de schrik op 't lijf als hij er al weer aan kwam, ook al was het voor iets anders dan voertien dagen geleden.

Geheel hetzelfde zien we op ander gebied. We hebben onze bonden van verenigingen, bij de hartstichtheid, bij het onderwijs. In de praktijk komt het vaak hier op neer, dat het eerste wat de hand te doen heeft, is angstvallig te zorgen, dat de zelfstandigheid van geen der aangesloten verenigingen wordt aangetast. Eigenlijk begeert men geen samenwerking, men doet het — nu ja — uit eigenbelang, omdat men dan krachtiger tegenover de Overheid staat, hetzij in subsidie-kwesties, hetzij in het werken tegen ongewenschte inmenging.

Er ligt in deze dingen iets goeds, maar ook iets verkeers. Centralisatie brengt winst, maar soms meer verlies. Het kleine, het individuele trekt eerder aandacht en ook liefde, dan het groote massale.

Van centralisatie verwachten we dan ook niet veel heil. Ze mag soms eens helpen. Er is ook een centralisatie als die van den girodienst.

Maar van centralisatie is te onderscheiden de concentratie. Concentratie tracht niet alles onder één hoedje te vangen, maar tracht aan de eene zijde te beperken, aan de andere zijde te bewerken, dat alle geschikte kracht zich richt op het juiste doel. En in dat opzicht valt er dunkt me wel iets te doen.

Evenwel, dan zal dat met oordeel des onderscheids. Er is een terrein, waar concentratie evenmin te pas komt als centralisatie.

We denken hier in de eerste plaats aan de kerk van Christus.

Hier heeft ieder lidmaat zijn roeping te verstaan en te volbrengen. Van overdracht, van iets door anderen laten doen, kan geen sprake zijn.

Ook mag de gedachte niet opkomen den Dienaren des Woords werk uit de handen te nemen door alle weken een preek te drukken, die de Dienaars kunnen voorlezen. Dat systeem heeft gewijzigd naar de omstandigheden bestaan, bestaat zelfs nog en het heeft ellende gebracht. Natuurlijk omdat hier niet voldaan wordt aan den eisch Gods, dat de herders de kudden weiden zullen in de weiden des Woords.

Zoo hebben we zelf te zorgen voor de opvoeding over kinderen en een Spartaansche of Sovjetsysteem heeft voor ons niets begeerlijks. God legt ons hier verantwoordelijkheid op, waaraan we ons niet kunnen onttrekken.

Maar op andere terreinen kan wel worden beperkt. Zoo vraag ik me in de eerste plaats af, houden we niet veel te veel vergaderingen, conferenties enz. Tal van vergaderingen mislukken, de menschen hebben er geen zin meer in, ze zijn des vergaderens zat. Toch wordt maar weer samenkomen na samenkomen uitgeschreven. Statuten schrijven het voor, het is altijd zoo geweest, de spreker staat voor een half leeg zaal, het bestuur schaamt zich, de menschen, die men wilde bereiken, blijven voor het meerendeel weg.

Op 't oogenblik hebben we de conferentiewoede. Heel aardig, een paar dagen achtereenvolgend, gezellig ergens huiten. Maar wat werkt het uit? Soms wel iets, vaak een bitter boetje. Niet zelden kon de tijd aan de conferentie besteed, beter aan het werk zijn gegeven. En al die menschen, die komen om eens bij elkaar te zijn, en A of B te zien en te hooren en met hem in één barak te hebben geslapen, wat heeft men er aan — ze wachten tot de conferentie van het volgende jaar.

Hier is concentratie met besparing van kosten mogelijk en geboden, hoe, dat volgt straks nader.

Een ander terrein is dat van onze Christelijke, laat ik me maar beperken en zeggen onze Gereformeerde kerkelijke Pers.

Ik zou daar niet over durven schrijven, ware het niet, dat ik uit eigen ervaring meen eenigszins op de hoogte te wezen van de vele bezwaren aan den Persarbeid verbonden. Zeker, onderwerpen om te schrijven zijn er genoeg. Maar de Pers vraagt, dat men iedere week, zin of geen zin, lust of geen lust, schrijft. Het Perswerk moet meest geschieden in verlopen oogenblikken, omdat de gewone arbeid beslag legt op ongeveer allen tijd.

Rust is er echter niet, op vasten tijd moet het artikel gereed zijn en op vasten tijd moet het worden gecorrigeerd. Daarbij komt, dat de verantwoordelijkheid van den Persarbeid bijzonder groot is. De menschen lezen veel meer kranten dan boeken en lezen de bladen soms veel nauwkeuriger dan men denkt. Een wat haastig en misschien wat onvoorzichtig neergeschreven zinnetje kan een perspolemie doen ontstaan, waar men weken plezier van heeft, of men moet zoo verstandig zijn het meeste als het niet al te belangrijk is, maar te laten loopen. Een zinnetje kan brengen tot een massa correspondentie enz.

Waarom ik dat schrijf, niet om de bezwaren van den Persarbeid uit te moten, want dan was er nog heel wat meer te zeggen geweest. Maar wel om er op te wijzen, dat er op dit gebied toch vooral niet allerlei onnodigs moet geschieden.

Is het nu noodzakelijk, dat er elke week circa 40 Gereformeerde Schriftoverdenkingen worden geschreven? Waarom is hier niet concentratie mogelijk? Er zijn onder ons mannen, van wie ieder zegt, ze doen het uitnemend en andere, van wie men zegt, mediteeren is hun fort niet. Kan men zich hier nu niet met elkander verstaan en enkele goede meditaties doen dienen voor meer dan één blad? Daardoor komt tijd vrij, die voor iets anders kan worden besteed.

De consequentie van deze redeneering is, natuurlijk één groot Gereformeerd Kerkblad voor heel het land. Maar toch, die consequentie gaat me te ver. Dat was wellicht mogelijk geweest met mannen als Kuyper en Ravinek, maar nu zeker niet. Dan zou de vrije uiting der gedachten te zeer worden belemmerd en stemmen, die verdienen te worden gehoord, niet meer klinken. Het zou soms wel eens gemakkelijk zijn als er maar een paar mannen waren, die zeiden, hoe het moest, maar zoo kan het toch niet, dat zou niet Gereformeerd zijn. En zelfs in onzen tijd, die om sterke mannen vraagt, omdat hij lijdt aan de kwalen der democratie, blijven we voor gezonde democratie het pleit opnemen. Niet alles bij één, niet één, woord voor allen.

Maar een andere vraag is weer, of ook in het schrijven over kerkelijk leven, zending, evangelisatie enz. niet eenige concentratie mogelijk zou zijn. Het is ten slotte niet in te zien, waarom

elke plaatselijke kerkbode, die toch in de eerste plaats bedoelt berichtenblad te zijn en belangstelling te wekken voor eigen kerkelijk leven, schrijven moet over alle vragen, die heel ons kerkelijk leven betreffen.

Misschien zal men opmerken, dat voor vele leden der kerk de plaatselijke kerkbode het eenige blad is, dat ze behoudens hun dagblad lezen, en dat ze dus, als ze niet in hun eigen kerkbode iets vinden over de meer algemeene dingen, ze er niets van hooren. Volkomen waar, maar dan dient gevraagd, als de plaatselijke kerkbode zich beperkte, zou dan niet het groote kerkblad, dat meer geeft, meer worden gelezen? Er zijn in ons land kerken, die de provinciale kerkbode in eigen kring verspreiden en voor eigen kerk ruimte hebben gereserveerd. Dat kunnen niet de heele groote kerken doen, maar o.i. verdient het voor middel-groote en kleinere aanbeveling. Dat beteekent concentratie.

F. W. GROSHEIDE.

UIT DE SCHRIFT.

Roepen en slapen.

Toen vreesden de zeelieden, en riepen een iegelijk tot zijn god, en wierpen de raven, die in het schip waren, in de zee, om het van desceve te verlossen; maar Jona was nedergegaan aan de zijden van het schip, en lag neder, en was met om diepen slaap berangen. Jona 1:5.

Gods volk moet aan de wereld het voorbeeld geven, en in zulk een klaarheid zijn licht voor de menschen laten schijnen, dat deze, hun goede werken ziende, onzen Vader, Die in de hemelen is, verheerlijken. Maar ach, ge ziet in de praktijk van het leven dikwijls juist het tegenovergestelde. Keer op keer worden de belijders van den Christus beschaamd door de trouw en oprechtheid, de liefde en hartstichtheid van hen, die den Heere niet kennen, en hoe vaak moeten de deugden der niet-geloovigen ons de bloot van schaamte naar de wangen jagen!

Denkt slechts aan Jona!

Hij is al een heel slecht voorbeeld voor de wereld.

Want in den storm, dien God over hem geworpen heeft, is hij den heiden niet tot exempel, maar 'zij hem, en deze profeet, die zich in hoogmoedige eigengerechtigheid te best achtte, om het paganistisch Ninevé in den naam des Heeren te waarschuwen, en Assyrië de prediking van zijn God niet gunde, wordt door den heiden diep beschaamd.

Hoe dan?

Wel, ge ziet in den nood, waarin het schip door den orkaan verkeert, een aangrijpende tegenstelling. Daar zijn heidensche zeelieden, die ja ook werken en zwoegen en roeien om het schip te behouden, maar bij dat werken nog iets anders voegen, want zij roepen een iegelijk tot hun god. Het gevaar drijft hen uit tot het gebed. Van verschillende nationaliteit als ze zijn, roept de een tot dezen, en de ander tot dien god; de onverschilligheid wijkt voor angst, de angst maakt toeder, en zij smeeken den hemel om uitkomst, en roepen overluid om behoudenis van hun leven.

En Jona?

Hij is zeker de eerste, die zich op zijn knieën werpt, en zijn God aanroept, en den Heere bidt om redding? Hij heeft zeker aan de heidensche matrozen het voorbeeld gegeven om zich te verootmoedigen, en uit de diepten van ellende de vlucht te nemen tot hun god! Hij predikt hun zeker, dat zij moeten ophouden met verlossing te verwachten van hetgeen ijdelheid en leugen is, en hij wakt hen zeker op, om den Heere aan te loopen als een waterstroom! Hij....

Weet ge waar Jona is?

In het ruim van het schip.

Weet ge wat hij daar doet?